

VARDAN TOS LIETUVOS VIENYBĖ TEŽYDI

Nepriklausomybės Šventės Minėjimas

LIETUVOS KANČIOS ISTORIJA

Nors ir labai turtinga yra tūkstančių metų senumo Lietuvos istorija, tačiau nedaug laimingų dienų matė lietuvių tauta. Nepavydėtinas buvo nė pastarasis šimtmetis, kai po vos 22 metus trukusio nepriklausomo g. venimo atėjo šiurpi vergija, atnešdama Lietuvai pati skaudžiausia pusšimčio metu kančios laikotarpį. Sovietų imperija pavergė Lietuvą ir pasitelkusi slykščiausiai žmogų nuvertinančią bei niekinančią, komunistinę ideologiją, penkiasdešimt metų brutaliausiai Lietuvą kankino. KKVD MVD, KGB kratos suėmimai, kalėjimai kankinimų kameros, parodiniai tiesmai teroras sušaudymai, masiniai trėmimai į Sibira mirčiai, žiaurus žudymas dėl laisvės kovojančių tauriausių Lietuvos vaikų trečdali Lietuvos sunaikino fiziškai įsakinėjimai vieni kitus sekti skusti, išdavinėti persekioti naikino prigimtas dorybes ir vertė žmones išmokti meluoti, sukčiauti, vogti. Per mokyklas ir universitetus rové iš širdžių tikėjima žalojo dviasia, neigė prigimta asmenine laisvę. Daug Lietuvos žmonių išžude, turto sunaikino, begales skriaudų pridarė ir trejus metus trukusi Hitlerio nacių okupacija.

Kas galėtų didesnes kančias įsivaizduoti?

Bet apie tai žino tik pati lietuvių tauta, tas visas kančias patyrę Lietuvos žmonės. Nuo pasaulio ji buvo skrupulingai slepiama. Per visą penkiasdešimt okupacijos metų pasauliui buvo meluojama. Mes tai žinojome pergyvenom jaudin mes. Visomis galimomis priemonėmis drasuoliu iš Lietuvos atgabenta pogrindžio spauda asmeniniais susitikimais slėpciomis atgabentais dokumentais bei laiskais bandėme bent dalelytę to melo atskleisti komunistiniu lopsiniu liūliuojamai žmonijai ir laukėme tos dienos ir progos kada galėsime pasakyti jai visa tiesą apie pati šiurpiausią Lietuvos istorijos laikotarpį išnesdami į sviesą lietuvių kanciu ir parodydami ja tokia kokia is tikruju buvo.

Okupacijos sąlygomis toks užmojis tegalėjo būti tik svajonė. Bet dabar okupacija pasibaigė. Lietuva laisva ir

“Nepriklausomybės ir vilties žygis — skautai žygiuoja.

nepriklausoma valstybė. Apie lietuvių tautos kančias pasauliui teisybę pasakyti sąlygos pasidarė palankios. Turime ir žmonių — specialistų, bei profesionalų, kurie galėtų tai atlikti. Yra archyvai ir kiti dokumentų šaltiniai, turime ir gyvų bei kančios liudininkų. Tačiau liudininkai yra vyresnio amžiaus, metai iš metų vienas paskui kitą pasitraukia iš gyvenimo, ir tai nebeleidžia reikalo atidėlioti, bet skubiiai organizuoti reikiama talką, sudaryti planą ir pradėti uždavinį vykdyti. Tai skatina ir dar viena pažymėtina proga, išskirtinas Lietuvos istorijos laikotarpis.

Tas laikotarpis — 77 metai nuo 1918 Vasario 16 tosios, kai toji nepriklausomybė buvo paskelbta. Be abejo, ši sukaktis labai iškilmingai bus paminėta vėl nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje. Ypatingiau ją reikia minėti ir išėivijai. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba ir ryžosi ta ypatingesnę prasmę jai d. oti. Minėdama šią sukaktį, ji užsimojo pradėti vykdyti seniai puoselėjamą svajonę didijį uždavinį Lietuvos kančios istorijos parūpinimą ir visos išėivijos vardu padovanojimą Lietuvai. Nors uždavinys didelis ir sunkus, bet PLB valdyba mano

SEMENARIO

MŪSŲ LIETUVA

JORNAL CULTURAL "NOSSA LITUÂNIA"

Rua Inácio 671 – Vila Zelina
03142-001 SÃO PAULO – SP. – BRASIL
Diretor Resp. VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: PETRAS RUKŠYS
Redige Equipe Editorial – Fone: 63-5975

Metinė prenumerata Brazilijoje R\$.10,00
Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.
Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS: R\$. 15,00
Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą: R\$. 0,50
Straipsnius ir Korespondencija Redakcija tvarko savo nuožiūra.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos ir leidėjų nuomonę.
Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti PETRAS RUKŠYS vardu.

Atskiro numerio kaina R\$.0,40
Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.
Į tolimus kraštus 75 Dol.
Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS: R\$.10,00

ji atlikti per keturius savo kadencijos metus. Darbas vyks ir iseivijoje, ir Lietuvoje. Kaip galima greičiau bus suorganizuota profesionali talka, pakviesti vadovai, paruošti smulkūs planai, telkiamos lėšos. Planai ir lėšų telkimo darbai bus paskelbti šiais metais minint Lietuvos kančios dienas gegužės – birželio mėnesiais, kai Lietuvoje buvo pradėtas ir kelerius metus tęsiamas didysis tautos genocidas. Šiurpieji trėmimai į Sibirą.

Dabar gi PLB valdyba ragina iseiviją Lietuvos nepriklausomybės sukaktį kaip galima iškilmingiau paminėti. Kviečia stipriau burtis į vienybę, telktis apie viso pasaulio lietuvių iseivijos jungtį – Lietuvių Bendruomenę ir su ja kartu dirbančią Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungą į kuria vis gausiau jungiasi iseivijos jaunimas. Prašo nemažinti aukų, bet dar gausiau aukoti Lietuvių Bendruomenės lietuviybės išlaikymo reikams. Ypač dabar, kai Lietuvai tapus nepriklausomai ir atpalaidavus mus nuo jos laisvinimo darbo, paveikesnis musu demesys vel turi grįžti į mus pačius, ypač į šį sovietu vergijos išsilaisvinusias naujas Lietuvių Bendruomenes Rytuose kurių lietuviybės išlaikymo darbams reikia daugiau ir skubesnes pagalbos, nepamirštant, žinoma, ir visados paramos reikalingu Pietų Amerikos lietuvių, Vasario 16 gimnazijos, iseivijos lietuvišku švietimo įstai-gų. Juk tik mūsų pačių aukomis iseivijos lietuviybė rėmėsi iki šiol, ji turės remtis ir ateity. Tad nesušykstėkime, neieškokime priežasčių atsisakyti, nes negavusios Jūsų aukų žlugs mūsų lietuviškos mokyklos, kultūrinė veikla, visuomeninis darbas, spauda, -- tie šaltiniai, kuriais remiasi iseivijos lietuviška gyvybe

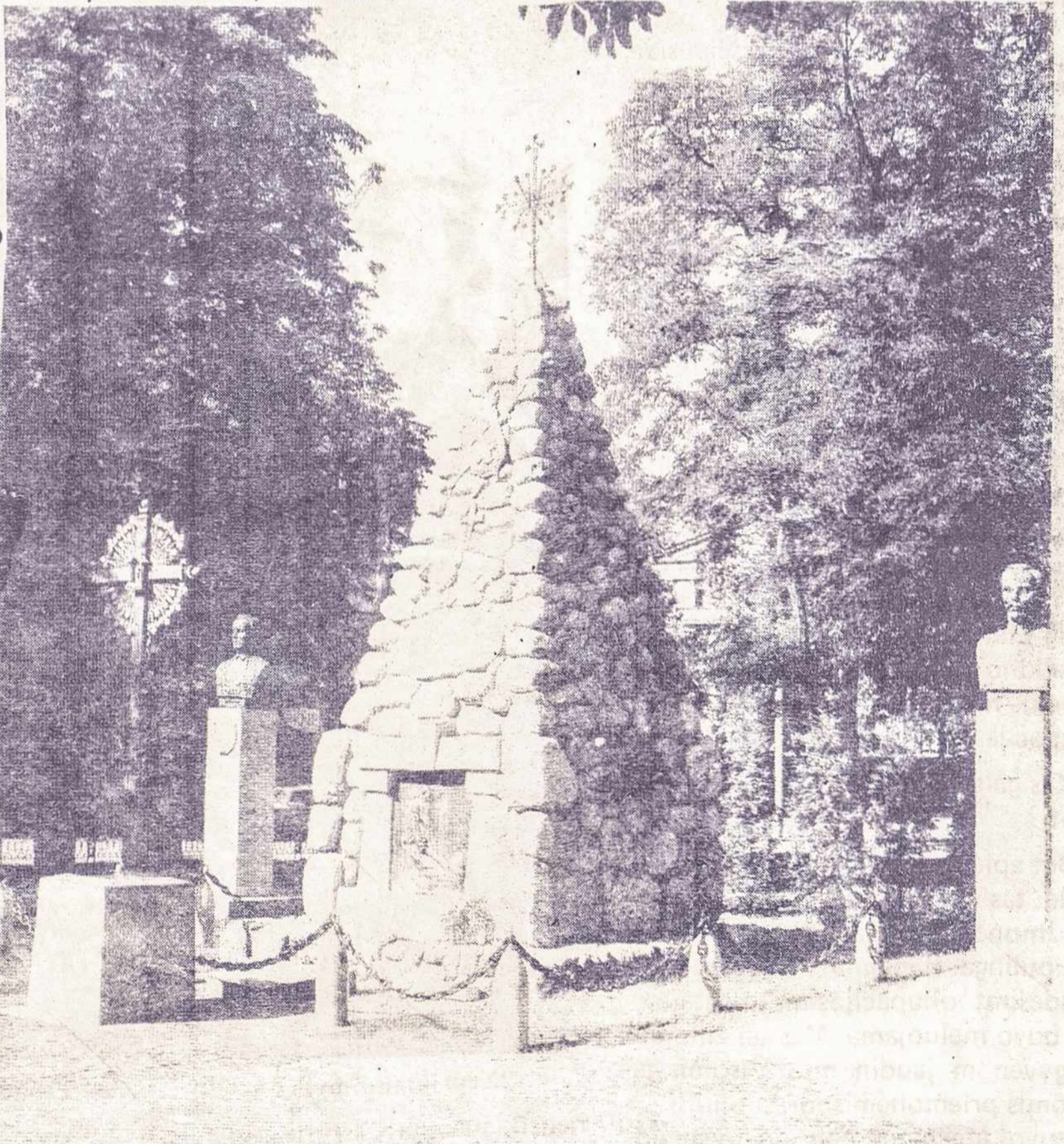
FABRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarga-chuvas de todos os tipos para homens, senhoras e crianças
Mini-sombrinhas tipo Italiano e Alemão
Vicente Vitor Banys Ltda.
Rua Coelho Barrados, 104 – V. Prudente
Fone: 215-80.32 Res: 274-1886

LIETUVOJE

Patvirtinta, sutartis su Gudija

Sausio 3 d. Vilniuje buvo galutinai susitarta dėl Lietuvos ir Gudijos valstybinės sienos, inicialiais patvirtin-

Paminklas žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę Kaune.

J. Polio nuotr.

**Geriausia šventinė
dovana:
UŽSAKYKITE "MŪSŲ LIETUVA"**

GIMINĖMS – DRAUGAMS – PAŽĪSTAMIEMS

Šią brangią dovaną jie prisimins visus metus

tas sutarties tekstas ir pasirašyti sienos žemėlapiai, praneša ELTA. Adutiškio stoties teritorijoje, dėl kurios, pasak Gudijos premjero Michailo Čigirio, buvo iškeltas "dirbtinai išpūstas ginčas", valstybinė siena nustatyta tarp pagrindinės geležinkelio juostos ir atšakos, vedančios į Didžiasalio gyvenvietės, o pati Adutiškio stotis ir prieš jos esantys namai bei kita įranga priskirti Lietuvai. Derybose, kurios tęsėsi 3 metus, buvo vadovaujama 1941 metų administracine linija, faktine žemėnauda bei vietos gyventojų valia.

Premijuota skrydžių valdymo sistema

ELTA skelbia, kad nuo antrosios sausio savaitės visi skrydžiai per Lietuvą ir Lietuvos teritoriją bus valdomi nauja sistema, kurią išvystė Lietuvos respublikos Civilinės aviacijos Valsty-

binė skrydžių valdymo tarnyba (VSVT) kartu su Prancūzijos "Thomson" firma. Už šios brangiausios, bet ir tobuliausios pasaulyje sistemos įvedimą VSVT buvo apdovanota Tarpautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) garbės medaliu, išleistu ICAO 50-mečio proga.

Susprogdintas geležinkelio tiltas

Lapkričio 6, anksti ryte, išsprogdinta dalis geležinkelio tilto 35 kilometrai nuo Vilniaus. Maždaug apie tą patį laiką per tiltą turėjo pervažiuoti du traukiniai. Kas tiltą išsprogdino?

V. Landsbergis apie Rusijos plėtimąsi

Vytautas Landsbergis konferencijoje pareiškė, kad Rusija siekia įteisinti savo karinį buvimą kada nors buvusioje SSSR teritorijoje, taip pat ir Lietuvoje. Lietuvos valdžios ir valstybinių valdžios įstaigų pareiga, sakė jis, atsilaikyti ir pasipriešinti šiems ketinimams. Rusijos parlamentas ir vykdomoji valdžia, teigė kalbėtojas, ir toliau tęsia imperinę politiką. Maskvos strateginiai planai tebėra išlaikyti Pabaltijo valstybes ne tik savo įtakos politinėje erdvėje, bet ir ekonominėje bei karinėje priklausomybėje.

Jis sakė, kad pasirašymas su Rusija karinio krovinio pervežimo per Lietuvą sutarties, kuria vėl būtų įteisintas Rusijos karinis buvimas Lietuvoje, yra nusikaltimas Lietuvos nepriklausomybei.

Pasikeitė Sveikatos apsaugos ministrai

Kardiochirurgas Jurgis Brėdikis 65 metų amžiaus, atsistatydino iš Sveikatos apsaugos ministro pareigų. Ministru jis buvo paskirtas 1993 kovo 31.

Pastaruoju laiku ministrą labai puolė medikai už jų nuomone, labai blogą sveikatos apsaugos programą. Nauju ministru paskirtas dr. Antanas Vinkus.

Badavo Seimo narys

Kazimieras Uoka, Seimo Tautininkų sąjungos frakcijos narys, nuo lapkričio 4 iki lapkričio 25 badavo prie paminklo

žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę Giedraičių miestelio centre. Jis pareiškė: "Visi mes priekėme, kad dirbsime Lietuvos žmonių gerovei, tačiau aš nieko negalėjau padaryti, kad priešai būtų įvykdyta – visas mano pastangas sugriaudavo Seimo dauguma ir jos paskirta vyriausybė".

Lietuvoje steigiamas Seimo kontrolierių įstaiga

Pagal šiemet pavasarį priimtą įstatymą įkurta nauja Seimo kontrolierių įstaiga. Ji tris piliečių skundus dėl valstybės ir savivaldybių pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo. Kontrolieriai negalės tirti Respublikos prezidento, Seimo narių, Konstitucinio, Aukščiausiojo ir kitų teismų teisėjų veiklos, taip pat prokurorų, tardytojų ir kvotėjų veiksmų, Ministro pirmininko, valstybės kontrolieriaus ir vyriausybės bei vietos savivaldybių tarybų ar jų valdybų, taip pat kaip kolegialių institucijų, veiklos.

Įstaiga susidedanti iš apie 40 asmenų, pradės dirbti 1995 m. pradžioje.

Paskelbtas nuosprendis Vito Lingio nužudymo byloje

Aukščiausias Teismas lapkričio 10 nuteisė mirties bausme sušaudant vilniečio žurnalisto Vito Lingio nužudymo organizatorių ir gangsterių gaujų vadeivą, Borisą Dekanidžę. Nuosprendis neapeliuojamas, amnestiją iki gyvos galvos gali suteikti tik Respublikos prezidentas.

Patvirtinta Baltijos šalių vienybė

Vilniuje vyko Baltijos Asamblėjos penktoji sesija. Buvo priimta 17 rezoliucijų bei kitų dokumentų. Vienoje iš rezoliucijų Baltijos Asamblėja rekomendavo Pabaltijos valstybių tarybai pradėti rengti Lietuvos, Latvijos ir Estijos gynybinę sutartį. Kitame dokumente Asamblėja pasiūlė Karaliaučiaus srities demilitarizavimą vertinti kaip visos Europos saugumo būtinybę. Taip pat Asamblėja pasiūlė Tarybai surengti

Karaliaučiaus srities demilitarizavimo bei tolesnės raidos klausimais tarptautinį pasitarimą prie "apskrito stalo".

Seimo narys įspėjo apie Rusijos karinio užpuolimo pavojų

Seimo narys Romualdas Ozolas spaudos konferencijoje pareiškė, kad Rusija pasiryžusi užpuolimui, įskaičiuojant ir karinį, prieš Pabaltijo valstybes. Rusija nori mažo, bet garbingo karo po aiškaus pralaimėjimo Čečėnijoje. Taipgi priminė išsprogdinimą Vilniaus–Kauno geležinkelio ruože, grąšimą susprogdinti Ignalinos atominę elektrinę. Kiti tokie veiksmai, jo nuomone, gali pasikartoti Elektrėnų šiluminėje bei Kruonio hidroakumulacinėje elektrinėse. Romualdas Ozolas, kalbėdamas, kaip jis sakė, tik savo vardu, nepatvirtino, kad tai padarė ar ruošiasi padaryti Rusijos specialios tarnybos, tačiau anot jo, Rusija išnaudoja visas priemones, kad Pabaltijo valstybėse, tarp jų ir Lietuvoje, padėtis būtų nepastovi. Jis priminė, kad netoli Lietuvos ir Gudijos sienų esanti Gudijos kariuomenė iš esmės yra Rusijos kariuomenė. Tačiau Romualdas Ozolas galvoja, jog užpuolimas gali prasidėti iš Karaliaučiaus srityje sukauptų Rusijos karinių jėgų.

JAV jungia Baltijos ir šiaurės valstybes

BNS skelbia, kad gruodžio 5 d. JAV valstybės departamentas atskyrė nuo Rytų Europos biuro ir prijungė prie Suomijos, Švedijos, Norvegijos, Danijos ir Islandijos įstaigos Baltijos ir Šiaurės kraštų reikalams. JAV ambasados spaudos atstovas Taline tvirtino, kad šis pasikeitimas įrodo JAV pripažinimą pažangos, padarytos Baltijos kraštuose demokratijos ir ekonomikos srityse; visa tai teigiamai veiks JAV projektų įgyvendinimą šiose valstybėse. Valstybės sekretoriaus pavaduotojas, Richard Holbrooke teigė, jog tai mažas, bet svarbus pasikeitimas, rodantis, jog Baltijos kraštai siejami su Vakarų Europos ir Skandinavijos valstybėmis.

KALBĖK LIETUVIŠKAI!
CURSO LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA F: 635.975

ATGYJANTIS IMPERIALIZMAS

Likimas žmones suartina; tautas su- bendrina ir surikiuoja siekti tų pačių tikslų. Jei viena pavergta, kenčia ir ki- ta; jei vieną slegia, skauda ir kitai. Tuo tautos supanašėja, darosi giminin- gos, nepaisant visų kitokių skirtingu- mų.

Tautų pavergimas toli gražu dar nėra pasibaigęs. Didžioji šio šimtmečio pavergėja Sovietų Sąjunga, formaliai jau subyrėjusi, bet yra palikusi visus rusus jungiantį ir vienijantį pagrindą – dar carų pradėtą imperializmą. Ant jo rikiuojasi, ir naujoji Rusija su savo globotiniams Nepriklausomų valstybių sandrauga (NVS). Staigus sovietinės imperijos žlugimas ir gana greitas, demokratiniais šūkiomis nuspalvintas, naujų kelių ieškojimas sujaukė nusi- tovėjusį komandinio tipo gyvenimą, perpintą senomis rusiškais ambicijomis. Toje maišatyje išsilaisvino Lietu- va, Latvija ir Estija, nepriklausomybės paskelbė beveik visos buvusios Sovie- tų Sąjungos respublikos. Laisvės dū- žiais nuskambėjo ilgai laukta valanda ir Čecėnijai. Deja tam mažam Kauka- zo kalniečių kraštui, rusų užkariautam XVII. šimtmečio pabaigoje, laisvės pro- švaistė buvo trumpa. Prieš 1994 metų Kalėdas B. Jelcino pasiūstos divizijos sugarmėjo į tarpukalnių slėnius malšinti "sukilimo" ir atstatyti "tvarkos". Laisvasis pasaulis kasdien stebėjo įvy- kius, žurnalistai perdavinėjo paskutines žinias. Didžiuosiuose dienraščiuose netrūko karo veiksmus ir jų pasekmes vaizduojančių nuotraukų. Televizija ne- sigailėjo vaizdinių pranešimų apie Grozno bombardavimus, liepsnose skęstančias alyvos valyklas. Šiurpu, bet dar daugiau apmaudu, kai mato- ma, kaip užgniaužiama laisvė, kaip mil- žinas pats muša ir pats rėkia. Minia silpniesniųjų pusėje: komentary ir užuo- jautų netrūksta. Vakarų politikai bet- gi savo jausmus dangsto ir tyliai prita- ria rusų pareiškimui, kad tai "vida- us reikalas".

Prisimename 1991-ųjų sausio 13 Vil- niuje, Gorbačiovo "vida- us reikalus", JAV prezidento G. Bush'o matomus ir nematomus linkčiojimus. Šiandien kaž- kas panašaus – B. Clinton'as, anuomet aštriai kritikavęs savąjį prezidentą, da-

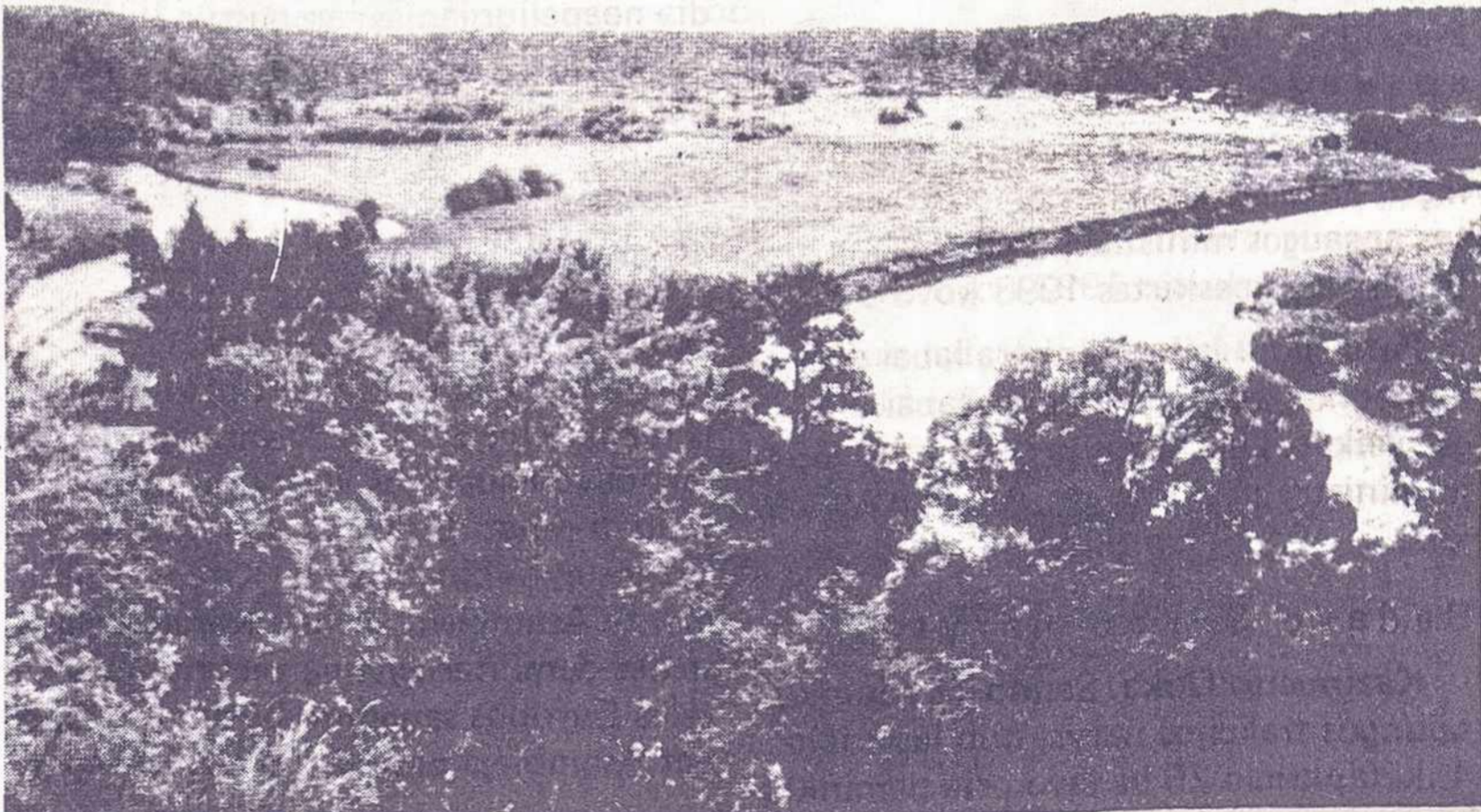
bar pats .e kitoks. Senoji baimė vis dar gaubia Baltuosius rūmus. Kažkas ispeja žiūreti ateitin ir neprarasti būsi- mo kliento. Jei taip, ką gi reiškia tas mažas krislelis – Čecėnija? Šiaip taip gal ir galima suprasti tuos tarptauti- nius verslininkus, bet sunku suprasti to- je pačioje vergijoje kentėjusius, dabar jau laisvus ir kol kas paliktus ramybė- je. Jų tylą daugiau gąsdinanti, negu imperialistų divizijos. Negi kadaise pa- darytos tylėjimo, nuolaidžiavimo ir neu- tralumo klaidos taip greitai užmirštos ir vėl kartojamos kitų žmonių? Gali- mas dalykas – kad ta pati baimė šmėk- liškai driekiasi, kai tik bandome ką nors savarankiškai daryti, patys be di- džiojo kaimyno patarimu ar nurody- mų ka nors spresti. Rusijos saugumo išprovokuotas Čecėnijos užpuolimas yra kruvinas ženklas ir priminimas vi- somis buvusioms Sovietų Sąjungos respublikoms taigi ir Lietuvai. Žings- nis po žingsnio į vakariečių laiminamas reformas – kartu žingsnis po žingsnio ir į subyrėjusios imperijos lipdymą. Apdairumas ir tikslus įvykių įvertini- mas būtinas norint apsaugoti nepri- klausomybę. Po beveik penkerių me- tų nuo jos paskelbimo lyg ir nebetik- tų šiandien klausti: kas atsitiktų, jei reikėtų pakartoti aną Sausio 13-tąją; kas užsidarytų seimo rūmuose, kas atsisotų nuogomis rankomis prieš tankus? Nuogastavimų užtenka visose pusėse gal dar ir dėl to, kad per maža dalis, kovojusi už nepriklausomybę, gavo mandatą ją saugoti. C. S.

LAISVĖS GYNĖJŲ DIENA

BNS ir "Lietuvos rytas" rašo, kad Laisvės gynėjų dienos (Sausio 13-osios) minėjimo renginiai prasidėjo tradici- niu laužų uždegimu Nepriklausomy- bės aikštėje sausio 12 d. 7 v.v. Buvo lankomos ir pagerbiamos atmintinos vietos prie seimo rūmų, televizijos bokšto, Lietuvos RTV rūmų ir Artū- ro Sakalausko žuvimo vieta. Šv. Jonų šventovėje vyko tradicinis nakties koncertas "In Memoriam". Sausio 13 d. rytą Nepriklausomybės aikštėje bu- vo iškilmingai pakelta vėliava, perriš- ta gedulo juosta.

Iškilmingame seimo posėdyje kal- bas pasakė prez. Algirdas Brazauskas, buvęs Aukščiausiosios tarybos pirm. Vytautas Landsbergis ir žuvusiųjų vardu Vilniaus universiteto docentas Algimantas Šukys. Taip pat buvo įteikti valstybės apdovanojimai – Sau- sio 13-tosios atminimo medaliai – 20-čiai žmonių.

"Gyvybės ir mirties keliu" dalyviai bėgo nuo Antkainio kapinių iki TV bokšto, kaip ir kasmet. Vilniaus arki- katedroje už laisvės gynėjus iškilmin- gas Mišias aukojo ir pamokslą pasakė vysk. Juozas Tumaitis. Antkainio kapinėse buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Europos pagarbą Lie- tuvai kovojusiai už demokratiją, pa- reiškė seimo posėdyje viešintis Lietu- voje ET parlamentinės visumos pirm. M. A. Martinez. RSJ.

Dzūkai tvirtina, kad visur Lietuvoje gražu, bet Dzūkijoje dar gražiau. Nuotraukoje vaizdas nuo Merkinės piliakalnio. L. Kulbienės nuotr.

J
U
O
K
A
I

IŠTESĖJĘS KOVĄ PRIEŠ SOVIETUS

VIENO GYVENIMO ISTORIJA

Rašo Stanislovas Laucevičius

(Tęsinys iš praeito nr.)

300-asis KVARTALAS

Mus surinko iš 5-ojo "Učastok" apie 50 darbininkų. Liepė pasiimti būtiniausias daiktus, susidėti į kuprines, ir 1942 metų rudenį anksti rytą pasiruošti žygiui. Mus vedė pats viršininko pavaduotojas Blum. Ėjom per dieną be kelio, be tako, tiesiai per mišką. Pavakary pasiekėme tikslą. Miške stuksėjo kažkokia pašiūrė, panaši į daržinę. Atvežė maisto pavalgyti. Užsikūrę laužus, nuėjom gulti.

Iš ryto žmonės suskirstė į brigadas ir ėmė ruošti medžiagą statyti naują gyvenvietę. Atvežė iš kažkur daugiau darbininkų. Per mėnesį pastatėme du barakus, krautuvėlę, sandėlį, valgyklą, pirtį, įrankinę, viršininkams du nedidelius namelius, ištiesėme kelią iki upės Niem, kad pravažiuotų traktorius. Kai pradėjo snigti, gyvenvietė jau buvo gatava. Atvarė apie 200 temtinių ir kuomių iš kolchozų. Atvarė arklių: didelių vokiškų. Atvažiavo septyni traktoriai; atvežė produktų, įrankių, drabužių. Prasidėjo miško gamyba. Viršininkė buvo Koroliova, o inžinierius – jau anksčiau paminėtas vokiečių Blum. Vyrai plovė nuo kelmų pušis, maumedžius, egles, beržus; šakas nugenėjo ir sumetė į krūvas. Moterys tas šakas degino. Traktoriai nugenėtus medžius, užkabine plieniniais lynais už viršūnių, vilko prie upės Niem. O ten kiti vyrai piaustė rąstus į gabalus ir ritino, kad pakrautų į stabelius. Darbas ėjo sklandžiai, kaip kad būtų vedamas pačių šeimininkų, kadangi visa komanda buvo vokiečių Blum rankose. O viršininkė Koroliova sėdėjo raštinėje ir pasirašinėjo dokumentus. Mano mamytė ėjo į darbą už 2–3 kilometrų deginti šakų. Mane Koroliova paskyrė "markirovščiku". Mano darbai buvo užrašinėti su juodais dažais ant rąstų galų, kokios markės buvo supiauta medžiaga. "Prijomščikas" rašė tuos pažymėjimus su kreida, o aš tą patį turėjau pakartoti, rašydamas dažais. O po to į rąstų galą įmušdavau kleimą. Dažų nebuvo arba duodavo sukietėjusius. Tada dažus

Sajungos—Aliança nario tėvui

A†A

ANTONIO FLORES GARCIA

mirus

reiškiame gilią užuojautą sūnui Carlos Roberto, šeimai, giminėms bei artimiesiems.

Sajungos – Aliança
Valdyba

pradėjau gaminti aš pats. Į konservų dėžutę pripildavau suodžių iš traktoriaus dūmtraukio, įpildavau žibalo, ir taip gavosi juodi universaliniai dažai. Teptukus pasidarydavau taip pat aš pats, nes valdiški buvo blogi, slinkdavo plaukai iš šepečio galų. Paimu berželio šakelę, nupiaunu galą, pašildau prie laužo, ir pasidėjęs ant kelmo, su plaktuku suplaku šerius, po to apipiaustau, ir gaunasi pilnai geras teptukas. Medžio rūšies atžymėjimai buvo rašomi į rąstų plongalį, o į storąjį galą buvo įmušamas kleimas. Pavyzdžiui, rąstas 30 cm. skersmens, antros rūšies, 6 metrų ilgio, gaudavo sekantį antspaudą: "P/30", kur raidė P reikšdavo "Pilovočnik", paskirtas piauči į lentas. o rusiška raidė Cha atžymėjo geležinkelio pabėgiam atrinktus supiautus rąstus, o raidė "X drova" – malkoms paskirtą medieną ir t.t.

Mane viršininkė neskriaudė, išrašė naujus vilokus, vatinką, vatines kelnes, pirštines. Į parą duodavo 800 gramų duonos, rytą ir vakare sriubos, košės ir kisieliaus stiklinę. Mano mamytei nedavė jokių drabužių, o duonos gaudavo 600 gramų, rytą ir vakare sriubos. Bet mudu su mamyte valgėme iš vieno mums paskirtą davinį. Pietums valgyti nieko nedavė. Sekmadienį duodavo pailsėti – jau nevarė į dirbą. Visą dienos duonos davinį suvalgydavome vakare, nes nakčiai palikus, ją išvogdavo kiti barako įnamiai. Rytą, prisigėrę sriubos, turėjome dirbti per visą dieną. Žiemą per šalčius, kada temperatūra krisdavo žemiau 40 laipsnių šalčio nebuvo leidžiama pasilikti gyvenamų barakų viduje; būdavo įsakyta eiti darbo lauke. Nors dirbti buvo neįmanoma, žmonės laikėsi lauke, dėdėdami prie laužų, kad galėtų koku nors būdu atsispirti prieš išorės temperatūrą, pereinančią 40 laipsnių šalčio ribą.

Per dienas kramtėme eglės sakus, kad apsimalšintume nuo alkio ir bado persekiojančio jausmo. Aš dirbau su "prijomščiku" Romu Žiūraičiu. Iki pietų sėdėjome kur nors prie laužo. Tuo metu gamindavome iš spalvotų vielelių moterims plaukams susegti sagas. Už tokią pagamintą sagą gaudavome penkias bulves-arba vieną blyną (vadinosi "šanga") 200 milimetrų skersmens, kurio viena pusė buvo iš bulvių košės, o kita miltinė, kartu iškepta. Po pietų kibome į darbą, būtent, priiminėti nuo kirtėjų rąstus. Romas išmatuodavo rąsto ilgį ir storį, nustatydamas kubatūrą, rūšį, užrašydamas tuos davinius su mėlyna kreida į rąsto galą. Aš užrašydavau į rąsto plongalį su dažais ir įmušdavau kleimą į storgalį. Mudu su Romu Žiuraičiu už trijų valandų padarydavome pagal kiekį pavestą darbą. Viršininkė Koroliova būdavo visada patenkinta. Vakare išrašydavo mudum po 800 gramų duonos ir prie sriubos dar košės ir stiklinę kisieliaus. Toks davinys bus 0 skiriamas tik stachanovičiams, kurie išdirbdavo po 2 ar 3 normas. O mudu su Romu iki pietų snaudėme ir valgėm, kaip geriausi darbininkai. Taip dirbome per žiemą diena iš dienos. Vakare stovėjome eilėse prie duonos krautuvėje (vadinosi "lariok"), o prie sriubos lauke prie langelio. Nakty kurianome pečių barake, džiovinome vilokus, drabužius, pirštines. Reikėjo saugoti, kol išdžius, kadangi į lovą gultireikėjo su drabužiais apsirengus, nes kitaip, palikus drabužius prielovos, juos galėjos pavogti arba pakeisti į praikiurusius. Lauke buvo ant stulpo pakabinamas geležinkelio pabėgis, į kurį mušant su kūjū būdavo duodamas signalas ryte keltis. Greit kėlėmės, bėgome į valgyklą parsinešti pusryčių, paskubomis pavalgyti ir stoti į darbą, nepavėluojant nei minutės. (bus daugiau)

PARDUODAME
AUTOMOBILIAMS
LIPINĖLIUS
VĒLIAVĒLES
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

PARDUODAMAS
ŽODYNAS
DICIONÁRIO
PORTUGUÉS-LITUANO
LITUANO-PORTUGUÉS
Kreiptis į šv. Juozapo parapiją
Rua Inacio, 671 – Tel:63.59.75

KARNAVALAS
NUOMUOJAMI
KAMBARIAI – APARTAMENTAI
Lituanikoj galite praleisti atostogas ar savaitgalius labai pigiom kainom.
Skambinti V. Tumui: 274-24.96
ar V. Bacevičiui: 63.93.43

ENCIKLIKA "VERITATIS SPLENDOR"

"L'Osservatore Romano 5 spalio 1993 laidoje oficialiai paskelbė naują dešimtą- Popiežiaus Jono Pauliaus II encikliką tituluojamą "Veritatis Splendor".

Apie šią encikliką jau kuris laikas pasaulinėje spaudoje buvo kalbama. Jos ilgai buvo laukta: iš vienos pusės su viltimi, iš kitos su baime. Jos paruošimas tęsėsi beveik 6 metus. Buvo atsiklausiami vyskupai ir teologai. Buvo norėta, kad krikščioniškos moralės klausimai būtų galimai pilniau ir aiškiau pristatomi kaip oficiali Bažnyčios doktrina. Enciklika pirmoje eilėje skiriama vyskupams ir teologams, kad teologai ją teisingai suprastų ir mokytų; o vyskupai atidžiai prižiūrėtų, kad teologų mokymas bei aiškinimas nenukryptų nuo oficialaus Bažnyčios mokymo. Žinoma, enciklika bus lobynas-gairės visiems tikintiesiems išganymo kelyje.

Enciklika "Veritatis Splendor" pradžioje buvo numatyta žymiai platesnio turinio, bet ruošiant buvo sutrumpinta. Dabar, be įvado – II psl., apima 176 puslapius. Susideda iš trijų skyrių. Kiekvienas iš skyrių antraštėje turi citatą iš šv. Rašto.

Pirmasis skyrius intituluojamas citata, iš Mato Evangelijos: jaunuolis klausia Kristų: "Mokytojau, ką turiu daryti, kad laimėčiau amžinąjį gyvenimą", (Mt. 19,16). Šiam skyriuje yra paduodama bazė, ant kurios pastatyta bei yra gvildinama visa enciklika.

Antras skyrius turi titulą citata iš laiško Romėnams: "Nesiderinkite prie šio pasaulio dvasios" (Rom 12,2). Šiame skyriuje nurodomos ir atmetamos įvairios klaidos liečiančios krikščionišką moralę. Nurodoma ir pabrėžiama reikalas skirti, kas yra gera ir kas yra bloga. Atmetama subjektyvus kriterijus vertinti bei atpažinti gėrį ir blogį. Pabrėžiama, jog laisvė spręsti turi remtis tiesa.

Trečiasis skyrius turi antraštę "Kad Kristaus kryžius nebūtų veltui" (1 Kor 1,17). Pabrėžiams moralinio gėrio būtinumas Bažnyčios ir pasaulio gyvenime.

Pradžioje pabrėžiama - kelias į išganymą, yra Tiesa, kuri spindi Dievo kūrinijoje, o ypač žmoguje, kuris yra suvertas į Dievo paveikslą ir panašumą. Tiesą reikia atpažinti ir ginti. Bet kaip?

Katalikų Bažnyčia turi ir skelbia tiesos principus, kurie yra nekintami laiko kitime. Bažnyčia mato, kad pasaulio dvasia veržiasi ir bando atpalaiduoti individualinę laisvę nuo jos pagrindotiesos. Atmestinas kai kurių teigimas,

esą Bažnyčia gali laisvai rinktis ką jie nori, kas jiems pravartu.

Bažnyčios vienybė yra pažeidžiama, kai krikščionys atmeta ar iškreipia tikėjimo tiesas, bet taipgi kai atsisako priimti ir vykdyti Evangelijos nurodymus bei įsakytus moralinius reikalavimus. Tikėjimo tiesa yra viena ir ją reikia klusniai priimti. Teologai yra įpareigoti pristatyti Bažnyčios mokymą, paisant laiko sąlygų, bet taipgi Bažnyčios oficialaus mokymo.

Kas liečia laisvę pabrėžiama, jog atsiranda, kurie tiek iškelia laisvę, jog ją laiko tartum būtų pati vertybių versmė. Šieji yra iš tų, kurie neigia antgamtę ir tikrumoje yra ateistai. Šiems individualinė sąžinė yra aukščiausia moralinė norma, kuri nusprendžia kas gera, ir kas bloga. Enciklika atmeta kaip tikrą pasimetimą tokią pažiūrą ir pabrėžia, jog prigimties moralinis įstatymas pagal šv. Raštą ir nuolatinį Bažnyčios mokymą yra iš Dievo ir galioja visada ir visiems.

Primenama taip pat, kad žemiškoje reikaluose bei jų tvarkyme yra pripažinama kaip individams, taip ir bendruomenėms autonomija bet prigimto moralinio įstatymo, kuris pareina iš Dievo, ribose.

Žmogus privalo rinktis gėrį ir atmesiti blogį, remiantis sveiku protu ir Dievo duotais isakymais. Tiesa žmogus turi paisyti sąžinės balso, kuris yra Dievo šnibždėjimas. Bet jokiū būdu negalima sąžinę laikyti tiesos ir vertybių versmė.

Pabrėžiama būtinumas respektuoti žmogaus asmenybės kilnumą kūno ir sielos pilnoje vienybėje. Jeigu būtų priimama absoliuti laisvė to pasėka būtų, kad kūnas taptų vien grynas objektas be jokios moralinės vertės. Atmestina todėl nuomonė bei bandymas nurodyti biologinius įstatymus ir jais remtis, kai tikrumoje reikalas eina apie moralinius dėsnius. Štai kodėl, pabrėžiama, yra nepriimtina bei smerktina gimdymų vengimo įvairios priemonės, stelerizacija, autoerotizmas

(asturbacija), priešvedybinis santykiavimas, homoseksualizmas, dirbtinis apvaisinimas. Yra vidinis blogis bet koks kėsinimasis į gyvybę: žmogžudystė, genocidas, abortas, eutanazija, tortūros, sužalojimai, neteisėti įkalinimai, prostitucija, o taip pat versti dirbti darbininkus nežmogiškoje sąlygose. Iš kitos tačiau pusės, nežiūrint kad gyvybė yra aukščiausia Dievo dovana yra atvejų, kada yra leistina ir net būtina aukoti gyvybę dėl meilės Dievui ir artimui, ar liūdiujant tiesą. Krikščioniui kankinystė yra ne lyginama garbė.

Kas liečia nuodėmę, primenama, jog yra vadinamų teologų, kurie drįsta teigti, jog mirtinoji nuodėmė yra tegalima tik, kai neigiama ar atsisakoma pripažinti Dievą. Taip tačiau nėra. Mirtina nuodėmė yra, kaip teigė Tridento Visuotinis Susirinkimas, kada žmogus pilnai sąmoningas prasižengia svarbiam dalyke (in materia gravi).

Pasisakoma taip pat tame kas liečia socialinį ir politinį gyvenimą. Pabrėžiama, jog žmonės teisėtai reaguoja prieš socialines neteisėtas ir politinį nedorovingumą. Iš čia reikalas vadovaujančių žmonių vidinio atsinaujinimo. Yra pavojus, kad iškrypusi demokratija nenuvestų į naujus totalitarizmus.

Kas liečia medžiaginį gyvenimą pabrėžiama, jog reikia neprisirišti ir ne pervertinti žemiškų gėrybių. Pabrėžiama prievolė nedaryti neteisėbės, nekriausti nei asmenų, nei institucijų privačių ar valstybinių. Žodžiu, reikia atiduoti kas Dievo Dievui, kas žmonių žmonėms.

Baigiant, pabrėžiama, jog Dievas reikalauja klusnumo ir ištikimybės, bet yra geras Tėvas. Jis žino žmogaus silpnumus, ir yra pasirengęs atleisti prasižengimus. Bažnyčia savo ruožtu kaip gera Motina ateina nuodėmingam žmogui į pagelbą, kad gražintų į tikrąjį kelią ir padėtų juo eiti. Bet žmogus negali apeliuoti į savo silpnumą, kad pateisintų savo nedorą gyvenimą. Dievas atleidžia nusidėjėliui, bet įsako: "Eik ir daugiau nenusidėk".

Enciklika "Veritatis Splendor" šviečia kelią silpnam žmogui į išganymą. Nurodomi reikalavimai išvengti klaidų, kurios sklinda pasaulyje nūdien, ir dėl kuriu kalti yra ir kai kurie teologai-klaidingieji pranašai. Bažnyčios mokslas, kas liečia krikščionišką moralę, yra pilnai ir aiškiai nusakytas. Ar visi teologai jį pasisavins ir ištikimai dėstys? Vyskupų bus pareiga budėti ir reikalauti, kad tie, kurie yra pašaukti mokyti, mokytų ne savo nuomones, o oficialu Bažnyčios mokymą, kokį paduoda ir šį 10 Popiežiaus Jono Pauliaus II enciklika "Splendor Veritatis"

Atstatant visa, kas sugriauta

Iš pokalbio su lietuvių jėzuitų vienuolijos atstovu kunigu **ANTANU SAULAICIU, SJ**, gyvenančiu Čikagoje, bet palaikančiu glaudžius ryšius su jėzuitais Lietuvoje bei gyvenančiu jų rūpesčiais

— Kiek šiuo metu yra Lietuvoje, su visais naujokais ir kitais, jėzuitų?

— Lietuvoje yra 45, o mūsų provincijai iš viso priklauso 80 jėzuitų nuo naujokų iki gražaus amžiaus veteranų.

— O, pavyzdžiui, 1939 metais kiek jų buvo?

— Buvo 100 narių, kurių apie 20 — vokiečiai.

— Kiek jėzuitai prieš 1940 metus turėjo namų, mokyklų ir kitų pastatų Lietuvoje ir kiek dabar jų yra atsiėmę? Kokia jų padėtis?

— Turėjo vieną mokyklą Kaune ir šventovę Šiauliuose. Prieš pat karą atgavo Šv. Kazimiero šventovę Vilniuje. Dabar jėzuitai dirba keliose naujose vietose — Klaipėdoje ir Biržuose. Atgavo Šv. Kazimiero šventovę ir kitas patalpas Vilniuje, kurios buvo labai apleistos. Gimnazija Kaune pradėjo ketvirtuosius mokslo metus. Šiauliuose globoja katalikišką keturių skyrių pradinę mokyklą. Tikimasi, kad valdžia galutinai grąžins jėzuitų gimnaziją Vilniuje, kuri statyta 1922 m. ir Lietuvos provincijai atiteko 1939 m.

— Kiek šiuo metu Lietuvoje yra jėzuitų namų?

— Penki: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Biržuose ir Šiauliuose. Keliolika jėzuitų dirba parapijose ar kitur.

— Kokios problemos dabar gvildenamos jėzuitų vienuolijoje?

— Svarstoma, kaip mes galim savo darbą pritaikyti šių laikų poreikiams. Kalbamą ne tik apie Vakarų Europą, bet ir visą pasaulį. Yra keblių sudėtingų dalykų Evangelizacijos srityje Afrikoj ir Azijoje. Visas tas inkultūrizacijos klausimas, kur Evangelija įgyvendinama įvairiausiose kultūrose, nebūtinai turi būti europietiška. Yra ir keli vidaus reikalai, kurie sunkiau išaiškinami visuomenei. Tai jėzuitų įžadų klausimas, brolių ir kunigų santykiai, pašaukimų skatinimas bei ugdymas visoje Jėzaus draugijoje. Taip pat gvildenamas studijų klausimas. Prieš 400 metų dauguma pasauliečių kunigų buvo mažaraščiai, galėjo tik mišiolą skaityti. Iš jėzuitų buvo reikalaujama daugiau mokslo. Dabar visi baigia aukštąsias mokyklas ir kelis fakultetus. Be to, galvojama, kaip Jėzaus draugija galėtų dar labiau krikščionybei tarnauti ir mokslo srityje.

— Kokie pagrindiniai rūpesčiai slegia jėzuitus Lietuvoje?

— Rūpesčių sąrašas, kaip kiekvienoje šeimoje, didelis. Bene didžiausias — kaip galint daugiau jėzuitų siųsti užsienin studijuoti bei pasirošti. Tie, kurie lieka Lietuvoje dirbti mokyklose, šventovėse ir kitur, t. y. vidurinioji karta, turėtų išverti, kol jau nieji pradės grįžti iš tų mokslų. Pernai aštuoni mokėsi užsienyje, šiemet — vienuolika. Tai didelis skaičius iš 56 asmenų, gyvenančių Lietuvoje. Pirmieji du ar trys grįš lygiai

už metų į Lietuvą. Tai tada galės atsipūsti, vienas ar kitas išvažiuoti mokytis kalbų, ypač teologijos. Yra ir kitokių rūpesčių — tai patalpų remontai. Ką daryti su Vilniaus jėzuitų mokykla, kurią valdžia buvo numaciūs pradėti remontuoti jau šį rudenį, bet kadangi neskyrė pinigų, nebuvo remontuojama. Gal ateinančiais metais...

— Ar į jėzuitų mokyklas Lietuvoje kviečiami dėstytojai bei mokytojai iš užsienio?

— Šiuo metu pastoviai dirba vienas jėzuitas iš Šiaurės Vokietijos provincijos. Jis yra anglas, dirbęs Danijoje. Paiminom atvažiuoja vienas kitas vadovauti kursams, padėti mokyklų administracijoje, programose ir pan. Norėtume nuolat ir tokių, kurie ištisus metus Lietuvoje būtų. Bėda yra ta, kad tie, kurie atvyktų, nemokėtų lietuvių kalbos. Būtų sunku iš pradžių ir jiems patiems ir mokiniams. Pas jėzuitus yra paprotys, kad jėzuitai dėsto ne tik tikyba, bet ir visokius kitus dalykus — fiziką, chemiją, istoriją, muziką, meną ir t.t. Turime gerų kandidatų, bet kol kas dar nėra galutinai susitarta.

— Kaip sekasi statyti Šv. Juozapo Darbininko šventovę Klaipėdoje?

— Ta šventovė yra vyskupijos, statoma aukotojų pinigais, ji nepriklauso jėzuitams. Jau pastatyta iki langų, rūsų dar nenaudojamas. Sienos išmūrytos, bet dar nėra langų, durų, tikrų grindų, baldų. Bet pamažu viskas eina pirmyn, nors trukdo kenkėjai — keletą kartų buvo sugadintas plytų keltuvas, nupjautos vielos, pavogta statybinės medžiagos. Visa tai lėtina statybą, kurią saugo net keli šunys.

Kalbėjosi —

kun. K. Ambrasas, SJ

MŪSŲ ŽINIOS – SV. JUOZAPO L.R.K. BENDRUOMENĖ

Vasario mėnesio pirmojo sekmadienio lietuviškos pamaldos buvo 3 val po pietų. Po pamaldų jaunimo namuose ivyko Šv. Juozapo bendruomenės susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 40 bendruomenės narių.

Pagrindinės susirinkimo svarstybos buvo apie senelių namų įrengimo reikalingumą. Visi sutiko, kad yra reikalingi senelių namai. Nuomonių skirtumas buvo dėl vietos, kurioje tie namai turėtų būti statomi. Geriausia vieta tai būtų V. Zelinoj, arti prie bažnyčios. Tačiau čia arti nėra namų ar sklypų, kuriuos būtų galima įsigyti prieinama kaina. Tai kas būtų išleista sklypo ar namų pirkimui, nebeliktų namų pertvarkymui ar naujai statybai. Tuo tarpu LITUANIKOJ yra pakankamai žemės namams statyti ir pinigų statybos pradžia. Norint greitai laiku turėti svajotus senelių namus, tai atrodo, kad vienintelė išeitis šiuo metu yra juos statyti Lituanikoj.

JONUI TATARŪNUI 95 METAI

Praeitą ketvirtadienį, vasario 9 dieną, vienas iš mūsų kolonijos patriarkų atšventė 95-tą gimtadienį. Šv. Juozapo parapijos bažnyčioje buvo padėkos mišios, kuriose dalyvavo pats sukaktuvininkas, marti Angelina Tatarūnienė ir anūkas Audris. Jonas Tatarūnas yra dar gana tvirtas, tad jam linkime neušilgo pasiekti šimtąjį gimtadienį.

Šio "ML" numerio
GARBĖS LEIDĖJA.
ELENA PAVILAVIČIENĖ
sūnui REINALDUI, mirusiam prieš šešis mėnesius prisiminti (rugpjūčio 10 d.)
Širdingai dėkojame ponei Elenai už paramą mūsų spaudai ir pagarbiai prisimename mus apleidusį a. a. Reinaldą bei liūdime su šeima.
Redakcija ir administracija

SUDIEV, SESELE KRISTINA

Seselė Kristina, dirbusi mūsų tarpe virš 50 metų, susilpnėjus sveikatai, vasario 5 dieną iškrido į JAV-bes, kur yra vienuolyno generaliniai namai. Seselė nenorėjo apsunkinti savo bendruomenės čia šv. Mykolo kolegijoj. Linkime seselei Kristinai dar ilgai gyventi arti savo giminių ir seselių.

UŽSIMOKĖJO ML – VA

Veronika PAKALNIŠKIS	R\$10,00
Angela PUMPUTIS	R\$10,00
Carlos GAIDYS	R\$30,00
Jonas MASYS	R\$15,00
Arnaldo ZIZAS	R\$20,00
Helena MONSTAVICIUS	R\$10,00
Olga VASILIAUSKAITĖ	
Penedo Marcos	R\$20,00
Stanislova ENSEL	R\$20,00
Aloizas RACKEVICIUS	R\$10,00
Adolfina PETKEVICIUS	R\$10,00
Ona S. ZAKAREVICIUS	R\$50,00
Mečys PALECKIS	R\$50,00
Eugenija ŠLEPETYS	R\$30,00
Povilas PIPIRAS	R\$25,00
Zosė BLAŠKIENĖ	R\$15,00
Jadvyga NIKITIN	R\$15,00

DR. LUIS DE CARVALHO KALINAUSKAS ADVOGADO

R. dos ESTUDANTES 15, 6° and. conj.62
Fone: 277.35.48

VISI MALONIAI KVIETIAM!

1918 – 1995

VASARIO 16 MINĖJIMA

sekmadienį, kovo 12 d.

VILA ZELINOJE – SESELIŲ SALĖJE

PROGRAMA:

- 16 VALANDA MIŠIOS V. ZELINOS BAŽNYČIOJE
Vainikų padėjimas prie Lietuvos Laisvės paminklo
- MINĖJIMAS IR MENINĖ PROGRAMA Seselių salėje

